

รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียน

สังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี

An Effective Academic Administration Model in the Digital Era for Municipal Schools in Udon Thani Province

¹กิตติชา ธานีเนียม, ²อดิศร ศรีเมืองบุญ และ ³ทรงเดช สอนใจ

¹Kiticha Thaniniam, ²Adisorn Srimuangbun, and ³Songdej Sonjai

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต

Faculty of Education, Pitchayabundit College, Thailand

E-mail: ¹pikiticha@gmail.com, ²adisornsrin@yahoo.co.th, ³dacmook@gmail.com

Received January 29, 2026; Revised March 10, 2026; Accepted March 21, 2026

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี 3) พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล และ 4) ประเมินรูปแบบ การวิจัยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมผสานเป็นกรอบการวิจัย พื้นที่การวิจัยคือโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชนิด คือ 1 แบบสอบถาม 2 แบบสัมภาษณ์ 3 แบบประเมิน และ 4 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิจัยเชิงปริมาณ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลมี 8 ด้าน ได้แก่ 1) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรและการสอน 2) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและนักเรียน 4) การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียน 5) การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ 6) การบริหารการเปลี่ยนแปลงและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 7) การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพดิจิทัล 8) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบ 2. สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการจำเป็นสูงสุดด้านการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะผู้เรียน 3. รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ พร้อมแนวทางการปฏิบัติและกลไกสู่ความสำเร็จที่ชัดเจน 4. ผลการประเมินรูปแบบมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ และประโยชน์ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; รูปแบบการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผล; ภาวะผู้นำดิจิทัล; ยุคดิจิทัล

Abstract

This study aims to: 1) examine effective academic administration components in the digital era, 2) investigate current and desired conditions of schools under Udon Thani Municipal Administration, 3) develop an effective digital academic administration model, and 4) evaluate the model. Mixed-methods research was employed using questionnaires, interviews, evaluation forms, and focus group discussions. Quantitative analysis used means and standard deviations, while qualitative analysis employed content analysis. Findings revealed: 1) Eight components: digital technology integration in curriculum and instruction, digital leadership and vision, digital competency development, learner achievement and competency focus, data-driven decision making, change management and digital culture creation, professional digital learning communities, and ethical technology use. 2) Current conditions were moderate while desired conditions were high, with highest need in learner achievement focus. 3) The model comprised eight components with clear implementation guidelines and success mechanisms. 4) Evaluation showed highest levels of appropriateness, feasibility, and benefits.

Keywords: Academic Administration; Effective Academic Administration Model; Digital Leadership; Digital Era

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการปฏิวัติดิจิทัล ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการศึกษาทั่วโลก ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการสถานศึกษา และบทบาทของผู้บริหารทางวิชาการ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทำให้การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนจากแนวคิดเชิงโครงสร้างแบบดั้งเดิม ไปสู่การบริหารเชิงระบบที่บูรณาการเทคโนโลยี กระบวนการทำงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นองค์รวม งานวิจัยและแนวคิดร่วมสมัยชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลมิใช่เพียงการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุน แต่ต้องอาศัยการปรับกระบวนการทัศน์ทางการบริหาร วัฒนธรรมองค์กร และภาวะผู้นำให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (Fullan & Langworthy, 2014; Masters, 2018; สุขสันต์ บัวสาย, ญัฐตะวัน ลิมประสงค์ และพิสุทธิ บัวเปรม, 2568)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ (Model Development) มุ่งเน้นการสร้างโครงสร้างทางความคิดที่มียุคประกอบชัดเจน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง โดยกระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นกรอบสำคัญในการออกแบบ ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ (ศรีสมร พงษ์โพธิ์จิตร, 2558; สุวิมล ว่องวาณิช, 2562ก, 2562ข; Dick, Carey & Carey, 2015) ขณะเดียวกัน งานวิจัยด้านการบริหารงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศชี้ตรงกันว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลต้องครอบคลุมหลายมิติ ได้แก่ การวางแผนและพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร การจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีความหมาย และการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (สุเมธ งามกนก, 2563; สุกัญญา โอคอนเนอร์, กษัณฑ์ ศรีพรหม และ กษัณฑ์ สงวนเครือ, 2568)

อย่างไรก็ตาม แม้งานวิจัยจำนวนมากจะนำเสนอองค์ประกอบและแนวคิดสำคัญของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล แต่ยังพบข้อจำกัดในด้านการพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงระบบที่สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างชัดเจน และออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาสังกัดเทศบาลซึ่งมีโครงสร้างการบริหาร เงื่อนไขด้านงบประมาณ การกำกับดูแลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่แตกต่างจากสถานศึกษาสังกัดอื่นอย่างชัดเจน

ในบริบทของการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล ความท้าทายที่สำคัญของสถานศึกษาไม่ได้อยู่ที่การมีหรือไม่มีเทคโนโลยี หากแต่อยู่ที่การบริหารจัดการเชิงวิชาการที่สามารถกำหนดทิศทาง บูรณาการทรัพยากร และขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีให้เกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ การมีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลจึงทำหน้าที่เป็นกรอบกำกับการดำเนินงาน (Operational framework) ที่ช่วยเชื่อมโยงวิสัยทัศน์เชิงนโยบายเข้ากับการปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษา งานวิจัยด้านการบริหารการศึกษาชี้ให้เห็นว่า สถานศึกษาที่มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจนและเป็นระบบ จะสามารถยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ พัฒนาสมรรถนะครู และบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างยั่งยืนมากกว่าสถานศึกษาที่ดำเนินงานแบบแยกส่วนหรืออาศัยดุลยพินิจรายบุคคล (Fullan & Langworthy, 2014; Masters, 2018)

โรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานีเป็นบริบทที่มีลักษณะเฉพาะ ทั้งด้านการกำกับดูแลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดสรรงบประมาณ การมีส่วนร่วมของชุมชน และความพร้อมด้านทรัพยากรทางเทคโนโลยี แม้งานวิจัยที่ผ่านมาได้สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลในภาพรวม (สุกัญญา โอคอนเนอร์ และคณะ, 2568) แต่ยังขาดรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่กำหนดองค์ประกอบ ระบบ กลไก และเงื่อนไขความสำเร็จอย่างชัดเจนสำหรับโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานีโดยเฉพาะ

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญในการศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลสำหรับโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี โดยอาศัยแนวคิดและหลักการการบริหารงานวิชาการที่ได้รับการพิสูจน์จากงานวิจัยทั้งในระดับอุดมศึกษาและการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สุเมธ งามกนก, 2563; สุกัญญา โอคอนเนอร์ และคณะ, 2568) เพื่อนำมาสังเคราะห์และปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาล ผลการวิจัยคาดว่าจะก่อให้เกิดองค์ความรู้เชิงรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และสนับสนุนการพัฒนากระบวนการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวคิดและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ

แนวคิดการพัฒนารูปแบบมุ่งสร้างโครงสร้างทางความคิดที่แสดงองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยอาศัยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การกรอกร่างรูปแบบ การตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินประสิทธิผล รูปแบบที่ดีควรมีความชัดเจน ครอบคลุม และสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยการศึกษาครั้งนี้สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ (ศรีสมร พงษ์ไพจิตร, 2558; สุวิมล ว่องวาณิช, 2562ก, 2562ข; Dick et al., 2015)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แนวคิดสมัยใหม่เน้นการบริหารเชิงระบบ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อให้การบริหารงานวิชาการสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (พรพรณิภา เกิดสาย, 2568; อรุณกมล แป้นเหมื่อน, 2568)

ในบริบทการศึกษาไทย การบริหารงานวิชาการต้องสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา และบริบทชุมชนท้องถิ่น โดยมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา เช่น สังคหวัตถุ 4 เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือ บรรยาภาศการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนา และความเป็นเอกภาพขององค์กร (สุกัญญา โอคอนเนอร์ และคณะ, 2568; สุขสันต์ บัวสาย และคณะ, 2568)

แนวคิดการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล

แนวคิดการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล เน้นการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดย Fullan and Langworthy (2014) เสนอแนวคิด New Pedagogies for Deep Learning ที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้เชิงลึกผ่านการใช้เทคโนโลยีการทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสะท้อนว่าการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงองค์รวม ไม่ใช่เพียงการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล

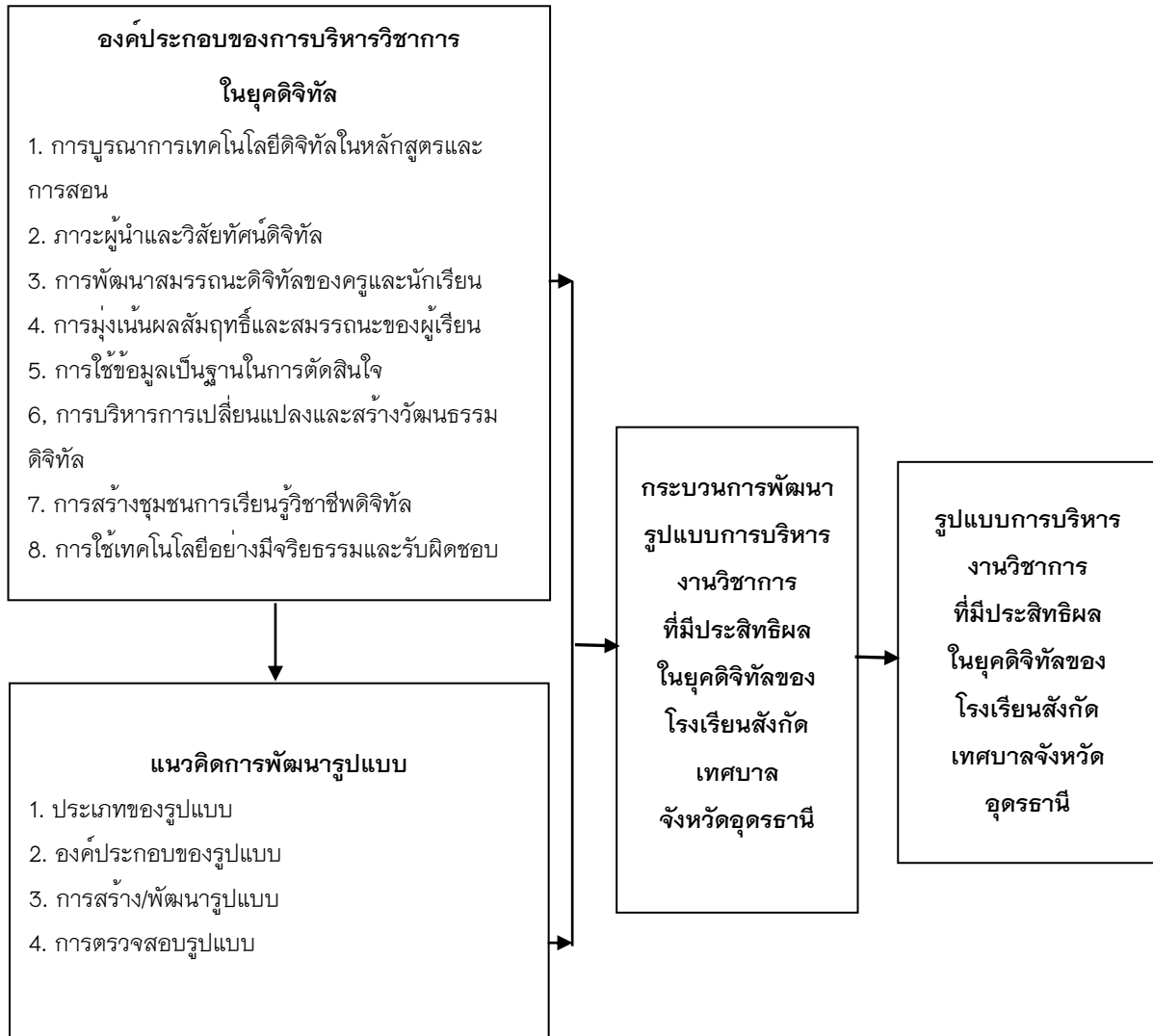
งานวิจัยของ สุกัญญา โอคอนเนอร์ และคณะ (2568) พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก สะท้อนถึงความสำคัญของการพัฒนารูปแบบการบริหารที่มีองค์ประกอบและกลไกชัดเจนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

สรุปการทบทวนวรรณกรรม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลต้องอาศัยการพัฒนาแบบเชิงระบบที่มีองค์ประกอบชัดเจน บูรณาการการบริหารงานวิชาการ เทคโนโลยีดิจิทัล และบริบทสถานศึกษาเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องสนับสนุนว่าการบริหารงานวิชาการ ในยุคดิจิทัลไม่ใช่เพียงการนำเทคโนโลยีมาใช้ แต่เป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงองค์รวมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานีในครั้งนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล จำนวน 8 องค์ประกอบ ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแปรพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ โดยผ่าน

กระบวนการวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ผลลัพธ์คือรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทสถานศึกษาดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบวิธีผสมผสาน โดยเป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น พัฒนารูปแบบ และประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

วัตถุประสงค์การวิจัย ในระยะนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการบริการงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ในยุคดิจิทัล ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ เพื่อใช้เป็นฐานในการกำหนดองค์ประกอบของการบริหารการบริการงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล รวมถึงการพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย ผลจากการศึกษาระยะนี้นำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือวิจัยและกำหนดประเด็นการศึกษาในระยะต่อไป

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ที่มีความเชี่ยวชาญ ในด้านการบริหารการบริการงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ซึ่งแบบออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 องค์ประกอบการบริหารการบริการงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี นำข้อมูลที่ได้มา วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอแบบพรรณนาความเรียง ได้องค์ประกอบ ที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบ 8 ด้าน ได้แก่ 1) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ในหลักสูตรและการสอน 2) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและ นักเรียน 4) การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียน 5) การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ 6) การบริหารการเปลี่ยนแปลงและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 7) การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพดิจิทัล 8) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบ

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น

วัตถุประสงค์การวิจัย ระยะนี้เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิง ปริมาณควบคู่กับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัด เทศบาลจังหวัดอุดรธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบ สภาพ ปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการบริการงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความ ต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มสนทนา ผู้ทรงคุณวุฒิวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนบริบทและปัญหา การดำเนินงานจริง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 43 คน ผู้สอนทั้งหมด 567 คน รวมทั้งสิ้น 610 คน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี 2) กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล

จังหวัดอุดรธานี จำนวน 236 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โรงเรียนละ 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 215 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่ง จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือมีดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารการภารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพภาพทั่วไปของผู้ตอบเป็นแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตาม เพศ และตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบการตอบสนองคู่ (Dual Response Format) เกี่ยวกับการบริหารการภารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล ตามองค์ประกอบการบริหารการภารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรและการสอน 2) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและนักเรียน 4) การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียน 5) การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ 6) การบริหารการเปลี่ยนแปลงและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 7) การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพดิจิทัล 8) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ และความต้องการจำเป็นในแต่ละระดับมีเกณฑ์การพิจารณา คือ 5 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 3 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย และ 1 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขและได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) และสรุปข้อเสนอแนะที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบบสอบถามมีข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.80 ในขั้นตอนสุดท้าย นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนั้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีเท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยการแจกแจงค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยายเชิงพรรณนา

2) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยายเชิงพรรณนา ในการพิจารณาเกณฑ์ค่าน้ำหนักของคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยใช้เกณฑ์การพิจารณาความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) เป็นขั้นตอนการจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย โดยใช้วิธี Priority Need Index ($PNI_{Modified}$) ซึ่งเป็นดัชนีการจัดการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นหาผลต่างของสภาพที่เป็นจริงและหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงเพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนจะนำมาจัดอันดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวานิช, 2562ก, 2562ข)

ระยะที่ 3 พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย ในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยนำผลจากระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มาสังเคราะห์และพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล โดยกำหนดองค์ประกอบวัตถุประสงค์ของรูปแบบ หลักการ กระบวนการดำเนินงาน และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

การยกร่างการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ในครั้งนี้ดำเนินการยกร่างโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการวิจัยในระยะที่ 2 ที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น มายกร่างการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบยืนยันรูปแบบโดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบร่างรูปแบบ และองค์ประกอบของร่างรูปแบบ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย การสนทนากลุ่มเพื่อการตรวจสอบยืนยันรูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ ด้านการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่มีคุณสมบัติที่กำหนด ได้แก่ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล 2) เป็นผู้มีความรู้ทางการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านการบริหาร การศึกษา 3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี และ 4) เป็นนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับร่างการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้วิพากษ์ ให้คำแนะนำและเสนอแนะร่วมกันในการสนทนากลุ่ม บันทึกลงในเอกสารประกอบการสัมมนา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นการสนทนาโดยใช้เทคนิควิเคราะห์แบบอุปนัย (Analysis Induction)

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี การประเมินรูปแบบด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โรงเรียนละ 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 13 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก 3 หมายถึง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึง

ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย และ 1 หมายถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขและได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC) และสรุปข้อเสนอแนะที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบบสอบถามมีข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.80 ในขั้นตอนสุดท้าย นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนั้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีเท่ากับ 0.92

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในขั้นตอนนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรและการสอน 2) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและนักเรียน 4) การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียน 5) การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ 6) การบริหารการเปลี่ยนแปลงและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 7) การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพดิจิทัล 8) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบ

วัตถุประสงค์ที่ 2 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .07) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .04) และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ในภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.36 โดยเรียงลำดับค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.41$) การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ ($PNI_{Modified} = 0.39$) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรและการสอน ($PNI_{Modified} = 0.38$) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบ ($PNI_{Modified} = 0.36$) การบริหารการเปลี่ยนแปลงและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ($PNI_{Modified} = 0.35$) การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและนักเรียน ($PNI_{Modified} = 0.34$) การสร้าง

ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพดิจิทัล (PNI_{Modified} = 0.34) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ดิจิทัล (PNI_{Modified} = 0.34) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ดัชนีความต้องการจำเป็น	ลำดับดัชนีความต้องการจำเป็น
	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล	($\bar{X}$)	(S.D.)	แปลผล		
1. การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรและการสอน	3.24	.15	ปานกลาง	4.48	.60	มาก	0.38	3
2. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.31	.10	ปานกลาง	4.44	.12	มาก	.34	6
3. การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและนักเรียน	3.34	.14	ปานกลาง	4.48	.07	มาก	.34	7
4. การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียน	3.20	.12	ปานกลาง	4.51	.12	มากที่สุด	.41	1
5. การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ	3.25	.15	ปานกลาง	4.51	.04	มากที่สุด	0.39	2
6. การบริหารการเปลี่ยนแปลงและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล	3.38	.14	ปานกลาง	4.56	.04	มากที่สุด	0.35	5
7. การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพดิจิทัล	3.39	.04	ปานกลาง	4.53	.11	มากที่สุด	0.34	7
8. การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบต่อ	3.37	.11	ปานกลาง	4.57	.02	มากที่สุด	0.36	4
รวมทุกด้าน	3.31	.07	ปานกลาง	4.51	.04	มากที่สุด	0.36	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกองค์ประกอบ แสดงให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างสภาพจริงกับสภาพที่คาดหวัง เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) พบว่า องค์ประกอบด้านการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียนมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ และการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรและการสอน สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 7 ส่วน ได้แก่ ชื่อ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบและกลไกของรูปแบบ องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล มี 8 องค์ประกอบ 42 แนวทางการปฏิบัติและ 42 กลไกสู่ความสำเร็จ การประเมินประสิทธิผลและเงื่อนไขความสำเร็จโดยเป็นรูปแบบเชิงระบบที่บูรณาการการบริหารวิชาการและเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าด้วยกัน

วัตถุประสงค์ที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบโดยผู้มีส่วนได้ส่วนช่วยในการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 34 คน พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี โดยรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59, 4.54 และ 4.61ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรและการสอน (2) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ดิจิทัล (3) การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและนักเรียน (4) การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียน (5) การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ (6) การบริหารการเปลี่ยนแปลงและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (7) การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพดิจิทัล และ (8) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบต่อ

ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลมีความซับซ้อนและเป็นระบบมากขึ้น ไม่สามารถอาศัยเพียงการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบเดิมได้ แต่ต้องบูรณาการทั้งมิติของเทคโนโลยี ภาวะผู้นำ สมรรถนะของบุคลากร การใช้ข้อมูล และวัฒนธรรมองค์กรเข้าด้วยกัน องค์ประกอบทั้ง 8 ด้านจึงสะท้อนโครงสร้างการบริหารงานวิชาการเชิงระบบ (System-based management) ที่เชื่อมโยงปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์อย่างเป็นองค์รวม โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียนควบคู่กับการใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fullan and Langworthy (2014) ที่เสนอแนวคิด New Pedagogies for Deep Learning โดยชี้ว่าการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลต้องครอบคลุมทั้งภาวะผู้นำ การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีอย่างมีความหมาย และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา โอคอนเนอร์ และคณะ (2568) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีองค์ประกอบด้านการบูรณาการเทคโนโลยี การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ และการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ รวมถึงงานของ สุวิมล ว่องวาณิช (2562ก, 2562ข) ที่เน้นว่ารูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลต้องมีองค์ประกอบชัดเจน ครอบคลุม และสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทสถานศึกษา ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในบริบทของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีความหลากหลายทั้งด้านขนาดโรงเรียน ทรัพยากร และบริบทชุมชน องค์ประกอบทั้ง 8 ด้านจึงมีความเหมาะสมและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากโรงเรียนต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นโยบายการศึกษา และความคาดหวังของสังคมที่สูงขึ้น การมีกรอบองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่ครอบคลุมทั้งมิติการจัดการเรียนรู้ เทคโนโลยี และคุณธรรมจริยธรรม จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนด

ทิศทาง วางแผน และพัฒนาการบริหารงานวิชาการได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่สภาพ ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกองค์ประกอบ และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) โดยรวมมีค่า 0.36 เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และ สมรรถนะของผู้เรียนมีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ และการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรและการสอน

ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนยังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่าน จากรูปแบบดั้งเดิมไปสู่การบริหารในยุคดิจิทัล แม้สถานศึกษาจะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระดับหนึ่ง แต่การใช้เทคโนโลยีดังกล่าวยังไม่เชื่อมโยงอย่างชัดเจนกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของ ผู้เรียน รวมถึงการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารอย่างเป็นระบบ ช่องว่าง ระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์จึงสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ และการบูรณา การเทคโนโลยีเข้ากับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fullan and Langworthy (2014) ที่ระบุว่าการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อการใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงกับผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงลึกของผู้เรียน และใช้ข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการ เปลี่ยนแปลงอย่างมีทิศทาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา โอคอนเนอร์ และคณะ (2568) ที่พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความ คาดหวังต่อการบริหารในยุคดิจิทัลในระดับสูง โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนและการใช้ข้อมูล ในการตัดสินใจ รวมทั้งงานของ อรุณกมล แป้นเหมือน (2568) ที่ชี้ว่าการใช้ข้อมูลสารสนเทศทาง การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในบริบท ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร บุคลากร และความพร้อมทาง เทคโนโลยีในระดับที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการบริหารงานวิชาการควร เริ่มจากองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นสูง ได้แก่ การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียน การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ และการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรและการสอน เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีลำดับขั้น เหมาะสมกับบริบท และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ในสถานศึกษา

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ได้รูปแบบเชิงระบบที่มีองค์ประกอบสำคัญ 7 ส่วน ได้แก่ ชื่อรูปแบบ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบและกลไกของรูปแบบ องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล จำนวน 7 องค์ประกอบ 42 แนวทางการปฏิบัติ 42

กลไกสู่ความสำเร็จ และการประเมินประสิทธิผลพร้อมเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งสะท้อนถึงความครบถ้วน และความเป็นระบบของรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก กระบวนการพัฒนารูปแบบในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การสังเคราะห์องค์ประกอบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การออกแบบร่างรูปแบบ การตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และการปรับปรุงรูปแบบให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนสังกัดเทศบาล ส่งผลให้รูปแบบที่ได้ไม่เพียงมีโครงสร้างเชิงทฤษฎีที่ชัดเจน แต่ยังมีแนวทางปฏิบัติและกลไกการขับเคลื่อนที่สามารถนำไปใช้จริงในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสมร พงษ์ไพจิตร (2558) และ สุวิมล ว่องวาณิช (2562ก, 2562ข) ที่ระบุว่า รูปแบบที่มีประสิทธิผลควรประกอบด้วยองค์ประกอบที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งหลักการ กระบวนการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ รวมทั้งสามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Dick et al. (2015) ที่ชี้ว่าการออกแบบรูปแบบเชิงระบบที่เชื่อมโยงเป้าหมาย กระบวนการ และการประเมินผล จะช่วยเพิ่มประสิทธิผลในการนำรูปแบบไปใช้ในทางปฏิบัติ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารวิชาการในยุคดิจิทัลของ Fullan and Langworthy (2014) ที่เน้นการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในบริบทของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาที่มีความหลากหลายด้านขนาดโรงเรียน ทรัพยากร และความพร้อมทางเทคโนโลยี โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติและกลไกสู่ความสำเร็จอย่างชัดเจนช่วยลดความคลุมเครือในการนำรูปแบบไปใช้ และเอื้อต่อการปรับประยุกต์ตามสภาพจริงของแต่ละโรงเรียน ส่งผลให้รูปแบบดังกล่าวมีศักยภาพในการยกระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 34 คน พบว่า โดยภาพรวมรูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59, 4.54 และ 4.61 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้รับการยอมรับในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติจากผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการนำรูปแบบไปใช้

ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้นมีโครงสร้างที่ชัดเจนเป็นระบบ และสอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล โดยมีการกำหนดองค์ประกอบ แนวทางการปฏิบัติ และกลไกสู่ความสำเร็จไว้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ผู้บริหารและครูสามารถมองเห็นแนวทางการนำไปใช้ได้อย่างชัดเจน ไม่เกิดความซับซ้อนหรือภาระงานที่เกินความจำเป็น อีกทั้งรูปแบบยังมุ่งเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลกับการบริหารงานวิชาการอย่างสมดุล ไม่ใช้การเพิ่ม

ภาระด้านเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวาณิช (2562ก, 2562ข) ที่ระบุว่ารูปแบบที่ได้รับการประเมินจากผู้ใช้งานจริงและมีระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้สูง ย่อมสะท้อนถึงคุณภาพของการออกแบบและความสอดคล้องกับบริบทการปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา โอคอนเนอร์ และคณะ (2568) ที่พบว่าการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลจะประสบผลสำเร็จได้เมื่อรูปแบบหรือแนวทางการบริหารสามารถนำไปใช้ได้จริง และตอบสนองต่อความต้องการของครูและผู้บริหารในสถานศึกษา รวมถึงแนวคิดของ Dick et al. (2015) ที่เน้นว่าการประเมินรูปแบบโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นขั้นตอนสำคัญในการยืนยันความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบก่อนการขยายผล ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในบริบทของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ซึ่งผู้บริหารและครูต้องปฏิบัติงาน ภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากรและภาระงานที่หลากหลาย ผลการประเมินในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองต่อบริบทดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม และมีศักยภาพในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลได้อย่างเป็นรูปธรรม

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่คือ รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นนวัตกรรมกระบวนการพัฒนาการบริหารวิชาการเชิงระบบ การบูรณาการมิติด้านภาวะผู้นำ การพัฒนาสมรรถนะของครูและผู้บริหาร การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการคำนึงถึงจริยธรรมดิจิทัลเข้าด้วยกัน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วยวิธีดำเนินงานตามองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล 8 ด้าน ได้แก่ (1) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรและการสอน (2) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ดิจิทัล (3) การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและนักเรียน (4) การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียน (5) การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ (6) การบริหารการเปลี่ยนแปลงและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (7) การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพดิจิทัล (8) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบต่อ ซึ่งทุกด้านขับเคลื่อนด้วยกลไก “วงจรคุณภาพ PDCA” ดังแสดงภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดอุดรธานี

สรุป

จากผลการวิจัย สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครูและนักเรียน 4) การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะผู้เรียน 5) การใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ 6) การบริหารการเปลี่ยนแปลงและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 7) การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพดิจิทัล และ 8) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารวิชาการในบริบทดิจิทัลมิได้มุ่งเน้นเพียงการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนการสอนเท่านั้น หากแต่เป็นการบูรณาการมิติด้านภาวะผู้นำ การพัฒนาสมรรถนะของครูและนักเรียน การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการคำนึงถึงจริยธรรมดิจิทัลเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวม

2. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นอย่างชัดเจน โดยองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียน และการใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ แสดงให้เห็นว่าการบริหารวิชาการในยุคดิจิทัล

ควรให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และการบริหารบนฐานข้อมูลมากกว่า การดำเนินงานตามรูปแบบเดิมหรือประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้บริหารและครู

3. รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบเชิงระบบที่บูรณาการการบริหารงาน วิชาการเข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นองค์รวม โดยประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 7 ส่วน ตั้งแต่ชื่อรูปแบบ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบและกลไก องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ ที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ไปจนถึงการประเมินประสิทธิผลและเงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบดังกล่าว สามารถใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สังกัดเทศบาล และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะแนวทางการ ปฏิบัติและกลไกสู่ความสำเร็จ รวมทั้งเงื่อนไขความสำเร็จ สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวมีความ ชัดเจนในเชิงโครงสร้าง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของโรงเรียน และมีศักยภาพ ในการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการไปใช้เป็นกรอบ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ การนิเทศ และการติดตามผล โดยใช้ข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็น ฐานในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ

1.2 หน่วยงานต้นสังกัด (เทศบาล/สำนักงานการศึกษา) ควรใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการกำหนดนโยบาย การจัดสรรทรัพยากร และการพัฒนาระบบข้อมูล เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ของโรงเรียนในสังกัดให้สอดคล้องกับบริบทจริง

1.3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรนำรูปแบบไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรม PLC เชิงปฏิบัติที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการสอนจริง

1.4 โรงเรียนควรพัฒนาระบบสารสนเทศทางวิชาการที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของ ผู้เรียนอย่างรอบด้าน เพื่อสนับสนุนการวางแผนและการตัดสินใจของผู้บริหารและครู

1.5 โรงเรียนควรบูรณาการประเด็นจริยธรรมดิจิทัลไว้ในนโยบาย แผนงาน และการจัดการ เรียนรู้ เพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมในทุกระดับ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลของการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล ไปใช้จริงในโรงเรียน โดยใช้การวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้

รูปแบบ ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะของผู้เรียน และประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

2.2 ควรขยายการศึกษาไปยังโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอื่น หรือเปรียบเทียบกับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงและการประยุกต์ใช้รูปแบบในบริบทที่หลากหลาย

2.3 ควรศึกษาปัจจัยเชิงลึกที่มีผลต่อความสำเร็จหรือข้อจำกัดในการนำรูปแบบไปใช้จริง เช่น ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร ทักษะของครู และความพร้อมด้านเทคโนโลยี โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยแบบผสมผสาน

2.4 ควรพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเมินที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของผู้เรียนและครูในยุคดิจิทัลอย่างรอบด้าน เพื่อให้การประเมินผลการบริหารงานวิชาการสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- พรณธิภา เกิดสาย. (2568). การบริหารงานวิชาการสมัยใหม่: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: วี.พริ้นท์.
- ศรีสมร พงษ์โพธิ์จิตร. (2558). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและรูปแบบ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา โอคอนเนอร์, กษัณฑ์ ศรีพรหม และ กษัณฑ์ สงวนเครือ. (2568). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์. *เสวนาวิทย์ปริทัศน์*, 5(1), 88–105. สืบค้นจาก <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/stw/article/view/1748>
- สุขสันต์ บัวสาย, ณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์, และ พิสุทธิ บัวเปรม. (2568). การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นนวัตกรรมในยุคดิจิทัล. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 7(2), 598–615. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/279891>
- สุเมธ งามกนก. (2563). การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 3(1), 59–68. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/250486>
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น: แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2562ก). การประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2562ข). การประเมินโครงการ: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 12).

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรุณกมล แป้นเหมือน. (2568). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. นนทบุรี: โอเดียนสแควร์.

Dick, W., Carey, L., & Carey, J. O. (2015). *The systematic design of instruction*. (8th ed.). New York: Pearson.

Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). *A rich seam: How new pedagogies find deep learning*. New York: Pearson.

Masters, G. N. (2018). *The role of evidence in teaching and learning*. In *Professional Learning for Improving Schools*. Melbourne: ACER Press.